

## S.S.C. EXAMINATION - First Language

(Composite course - TELUGU)

BLUE PRINT FOR MODEL PAPER - 2024 - 25

Subject: COMPOSITE TELUGU

Max.Marks: 70

Time: 3hrs.15 min.

### I. భాషాంశాలు

(12 మార్కులు)

- 1) అతి లఘు ప్రశ్నలు (ఒక్క పదంలో జవాబులు) (అ - ఋ వరకు)  $8 \times 1 = 8$   
అ) పదము - అర్థము ఆ) వ్యుత్పత్త్యర్థాలు ఇ) పర్యాయపదాలు ఈ) నానార్థాలు ఉ) ప్రకృతి - వికృతులు  
ఊ) సంధి పదం - (విడదీయుట, కలుపుట, సంధి పేరు)  
ఋ) సమాస పదం - (విగ్రహవాక్యం, సమాసం పేరు, సమాస పదం)  
ఋ) ఏ రకమైన సంశ్లిష్ట వాక్యం (శత్రుర్థక, క్షార్థ, చేదర్థక వాక్యాల నుండి ఒకదానిని అడగాలి)
- 2) బహుళైచ్చిక ప్రశ్నలు (అ - ఆ)  $2 \times 1 = 2$   
అ) ఉదాహరణ - అలంకారాన్ని గుర్తించండి.  
ఆ) పదము - గణమును గుర్తించుట.
- 3) ఒక వాక్యంలో జవాబులు రాయడం. (అ - ఆ)  $2 \times 1 = 2$   
సొంత వాక్యాలు  
నూచన - అ మరియు ఆ ప్రశ్నలు సొంత వాక్య ప్రయోగాలకు సంబంధించినవి.  
ఇచ్చిన పదాన్ని ఉపయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయాలి.

### II. అవగాహన - త్రితిస్సందన

(20 మార్కులు)

- 4) ప్రతిపదార్థములు  $1 \times 5 = 5$   
❖ పద్యభాగ పాఠ్యాంశాల నుండి '\*' గుర్తు గల పద్యములలో రెండు పద్యాలు ఇవ్వాలి. వాటి నుండి ఒక పద్యానికి ప్రతిపదార్థం రాయాలి.
- 5) అపరిచిత పద్యం - ప్రశ్నలు - జవాబులు  $5 \times 1 = 5$   
❖ సుమతీ, వేమన, కుమార, తెలుగుబాల మొదలైన శతక పద్యాల నుండి ఒక చిన్న పద్యాన్ని ఇవ్వాలి. ఆ పద్యం ఆధారంగా 5 ప్రశ్నలు ఇవ్వాలి. వాటికి జవాబులను వాక్యంలో రాయాలి.
- 6) అపరిచిత గద్యం - ప్రశ్నలు - జవాబులు  $5 \times 1 = 5$   
❖ ఒక అపరిచిత గద్యాంశాన్ని సరళ వ్యవహారిక భాషలో ఇవ్వాలి. వాని నుండి 5 ప్రశ్నలు ఇవ్వాలి. వాటికి జవాబులు వాక్యంలో ఇవ్వాలి.
- 7) ఉపవాచకం - వాక్యములకు కాండల పేర్లు గుర్తించడం  $5 \times 1 = 5$   
❖ ఉపవాచకంలోని ఆరు కాండల నుండి 5 వాక్యాలను ఇవ్వాలి. వాటిని చదివి ఆ వాక్యాలు ఏ కాండకు చెందినవో గుర్తించి, ఆయా కాండల పేర్లు రాయాలి.

### III. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

(38 మార్కులు)

- ❖ లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు. (8 నుండి 16 వరకు ప్రశ్నలు)  $9 \times 2 = 18$   
నూచన : లఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు 4 వాక్యములకు మించకుండా సమాధానములు వ్రాయాలి.  
ప్రశ్న సంఖ్య  
8వ ప్రశ్న : పద్యభాగ పాఠ్యాంశాల నుండి ఒక కవిపరిచయం ఇవ్వాలి.  
9వ ప్రశ్న : పద్యభాగ పాఠ్యాంశాలకు సంబంధించిన ప్రక్రియలలో ఒకదాని గురించి ఇవ్వాలి.

10వ ప్రశ్న : గద్యభాగ పాఠ్యాంశాల నుండి ఒక కవి పరిచయం ఇవ్వాలి.

11వ ప్రశ్న : గద్యభాగ పాఠ్యాంశాలకు సంబంధించిన ప్రక్రియలలో ఒకదాని గురించి ఇవ్వాలి.

12/13వ

ప్రశ్నలు : గద్యభాగ పాఠ్యాంశాలలో వ్యక్తీకరణ సామర్థ్యం నుండి 'రెండు' లఘు సమాధాన ప్రశ్నలను అడగాలి.

14 - 16

ప్రశ్నలు : ఉపవాచకం నుండి ఈ క్రింది 'మూడు' లఘు ప్రశ్నలు అడగాలి. అవి :

14) పాత్ర స్వభావం 15) సన్నివేశం ద్వారా గ్రహించిన విషయాలు 16) విషయాత్మక ప్రశ్న

❖ వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు. (17 నుండి 20 వరకు ప్రశ్నలు) 4 × 5 = 20

సూచన : వ్యాసరూప ప్రశ్నలు 10 వాక్యములు మించకుండా జవాబును వ్రాయాలి.

17వ ప్రశ్న : పద్యభాగ పాఠ్యాంశాల నుండి రెండు వ్యాసరూప ప్రశ్నలు అడగాలి. వాటిలో ఒక దానికి సమాధానం రాయాలి.

18వ ప్రశ్న : గద్యభాగ పాఠ్యాంశాల నుండి రెండు ప్రశ్నలు ఇవ్వాలి. వాటిలో ఒక దానికి వ్యాసరూప సమాధానం రాయాలి.

19వ ప్రశ్న : ఉపవాచకం నుండి రెండు వ్యాసరూప ప్రశ్నలు ఇవ్వాలి. వాటిలో ఒక దానికి జవాబు రాయాలి.

20వ ప్రశ్న : పద్య, గద్య పాఠ్యాంశముల నుండి రెండు సృజనాత్మక ప్రశ్నను ఇవ్వాలి. వాటిలో ఒక దానికి జవాబు రాయాలి.

సూచన : సామాజిక అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఒక సృజనాత్మక ప్రశ్నను అడగాలి.

ఉదా : 1) లేఖ, 2) కరపత్రము 3) ఇంటర్వ్యూ 4) నినాదాలు



### విద్యా ప్రమాణాల భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	మార్కులు	శాతము
1.	అవగాహన - ప్రతిస్పందన	20	28%
2.	వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత	38	54%
3.	భాషాంశాలు	12	17%
	<b>మొత్తం</b>	<b>70</b>	<b>100%</b>

### విషయరూప భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	ప్రశ్నల రకము	ప్రశ్నల సంఖ్య	కేటాయించిన మార్కులు	శాతం
1.	వ్యాసరూప	5	25	36%
2.	లఘు సమాధాన	9	18	25%
3.	అతి లఘు	15	15	21%
4.	లక్ష్యాత్మక	12	12	17%
	<b>మొత్తం</b>	<b>41</b>	<b>70</b>	<b>100%</b>

### విషయ భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	మార్కులు	శాతము
1.	పద్యం	19	27%
2.	గద్యం	23	32%
3.	ఉపవాచకం	16	22%
4.	భాషాంశాలు	12	17%
	<b>మొత్తం</b>	<b>70</b>	<b>100%</b>

### ప్రశ్నల కఠిన స్థాయి విశ్లేషణ భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	మార్కులు	శాతము
1.	సులభం	20	36%
2.	సాధారణం	35	42%
3.	కఠినం	15	22%
	<b>మొత్తం</b>	<b>70</b>	<b>100%</b>

### 10వ తరగతి - కాంపోజిట్ తెలుగు - బ్లూప్రింట్

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	అవగాహన - ప్రతిస్పందన				వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత			భాషాంశాలు			మొత్తం			
		వ్యాస	లఘు	అతి లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	అతి లఘు	లక్ష్య
1.	పద్యం	1(5)	-	5(1)	-	1(5)	2(2)	-	-	-	-	2(5)	2(2)	5(1)	-
2.	గద్యం	-	-	5(1)	-	2(10)	4(2)	-	-	-	-	2(10)	4(2)	5(1)	-
3.	ఉపవాచకం	-	-	5(1)	-	1(5)	3(2)	-	-	-	-	1(5)	3(2)	5(1)	-
4.	భాషాంశాలు	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12(1)	-	-	-	12(1)
	<b>మొత్తం</b>	<b>5</b>	<b>-</b>	<b>15</b>	<b>-</b>	<b>20</b>	<b>18</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>12</b>	<b>25</b>	<b>18</b>	<b>15</b>	<b>12</b>
		<b>20</b>				<b>38</b>			<b>12</b>			<b>70</b>			



**ప్రశ్న పత్ర విశ్లేషణ పట్టిక - ప్రథమ భాష - కాంపోజిట్ తెలుగు**

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	ప్రశ్నల రకం	మార్కులు	ప్రశ్నల స్వభావం
<b>I.</b>	భాషాంశాలు	1. ఏకపద జవాబులు	8 (అ-బూ)	❖ అర్థము, వ్యుత్పత్త్యర్థము, పర్యాయపదాలు, నానార్థాలు, ప్రకృతి-వికృతులు, సంధి, సమాసము, ఏ రకమైన సంశ్లిష్టమైన వాక్యము గుర్తించుట.
		2. బహుశైచ్చిక ప్రశ్నలు	2 (అ - ఆ)	❖ అలంకారము (ఉదాహరణమునకు అలంకారమును గుర్తించుట), గణమును గుర్తించుట.
		3. వాక్యరూప ప్రశ్నలు	2 (అ - ఆ)	❖ సొంత వాక్యములు వ్రాయుట.
<b>II.</b>	అవగాహన - ప్రతిస్పందన	4. పద్యపూరణ - భావం (లేదా) ప్రతిపదార్థం	5	❖ * నక్షత్రం గుర్తుగల పద్యాలను అడగాలి.
		5. అపరిచిత పద్యం	5	❖ సుమతీ, వేమన, కుమార, తెలుగు మొదలైన శతక పద్యాల నుండి చిన్న పద్యం ఇవ్వాలి.
		6. అపరిచిత గద్యం	5	❖ సరళ వ్యవహారిక భాషలో ఇవ్వాలి.
		7. రామాయణం నుండి 5 వాక్యాలు ఇచ్చి కాండల పేర్లు గుర్తించి రాయడం.	5	❖ ఉపవాచకం నుండి 6 కాండల నుండి 5 వాక్యాలు ఇవ్వాలి.
<b>III.</b>	వ్యక్తీకరణ (సృజనాత్మకత)	❖ లఘు ప్రశ్నలు	9×2=18	అఘు ప్రశ్నలు 8. పద్య భాగం నుండి కవి పరిచయం 9. పద్యభాగ ప్రక్రియ 10. గద్య భాగం నుండి కవి పరిచయం 11. గద్యభాగ ప్రక్రియ 12, 13 గద్య భాగం నుండి లఘు ప్రశ్నలు 2. 14-16 ఉపవాచకం నుండి లఘు ప్రశ్నలు 3.
		❖ వ్యాసరూప ప్రశ్నలు	4×5=20	<b>(17-20)</b> పద్యం, గద్యం, రామాయణం (ఉపవాచకం), వ్యాసరూప, సృజనాత్మక అంశాల నుండి రెండేసి ప్రశ్నలను అడగాలి. వాటిలో ఒక దానికి జవాబు రాయాలి. (అంతర్గత ఎంపిక)

**NEW MODEL PAPER 2024 - 25**  
**TELUGU, Paper - I**  
**(COMPOSITE COURSE)**  
**FIRST LANGUAGE**

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. విద్యార్థులు అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయాలి.
2. ప్రశ్న పత్రాన్ని చదువుకోవడానికి 15 నిమిషాలు సమయం, సమాధానాలు రాయడానికి 3 గం|| సమయం ఇవ్వబడినది.
3. భాషాంశాలకు సంబంధించిన అతిలఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు, బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సంబంధించిన జవాబులను, సొంత వాక్యాలను ప్రధాన సమాధాన పత్రంలోనే (**Main Answer Book**) వ్రాయాలి. ప్రశ్న పత్రంలో జవాబులు వ్రాసి, ప్రధాన సమాధాన పత్రంతో జతచేసి ఇవ్వకూడదు.
4. భాషాంశాలకు సంబంధించిన జవాబులను ఒకేచోట పరుసక్రమంలో వ్రాయాలి.
5. సమాధానాలు స్పష్టంగాను, సరళ వ్యావహారిక భాషలోను ఉండేటట్లుగా వ్రాయాలి.

**విభాగం - I**

**I. భాషాంశాలు : (పదజాలం, వ్యాకరణాంశాలు)**

**(12 మార్కులు)**

1. ఈ క్రింది అతి లఘు ప్రశ్నలకు గీత గీసిన పదాలకు అడిగిన విధంగా ఒకపదంలో జవాబులు వ్రాయండి.

**8 X 1 = 8**

- అ) జనకుడు గ్రామమును చేరుకున్నాడు. - గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి.  
ఆ) కాంతిని కలుగుజేయువాడు - అనే వ్యుత్పత్త్యర్థం గల పదాన్ని రాయండి.  
ఇ) ప్రక్షి ఆహారంలో విహరించింది. - గీత గీసిన పదానికి రెండు పర్యాయపదాలు రాయండి.  
ఈ) సంతానం కలిగింది - గీత గీసిన పదానికి రెండు నానార్థ పదాలు రాయండి.  
ఉ) మానవులు ధర్మం ఆచరించాలి. - గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం రాయండి.  
ఊ) మన సమాజంలో ఎంతోమంది పుణ్యాత్ములు ఉన్నారు. వారిని మనం ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. వారిని గౌరవించాలి. - వాక్యాలలోని సవర్ణదీర్ఘ సంధి పదాన్ని గుర్తించి రాయండి.  
ఋ) మానవులు యథావిధిగా దానం చేయాలి - గీత గీసిన పదానికి సమాసం పేరును రాయండి.  
బూ) బాగా చదివితే మంచి మార్కులు వస్తాయి - ఇది ఏ రకమైన సంశ్లిష్ట వాక్యము ?

2. క్రింది బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబు గుర్తించి, సరియైన సమాధానమును సూచించే పదాన్ని వ్రాయండి.

**2 X 1 = 2**

- అ) సూర్యచంద్రులు దివారాత్రములకు అధిపతులు - ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించి వ్రాయండి.  
A) శ్లేషాలంకారము                      B) ఉపమాలంకారము                      C) క్రమాలంకారము  
ఆ) యారపు - ఇది ఏ గణమో గుర్తించి వ్రాయండి.  
A) 'మ' గణము                      B) 'జ' గణము                      C) 'భ' గణము

3. క్రింది పదాలను ఉపయోగించి అర్థవంతములైన సొంత వాక్యాలను రాయండి.

**2 X 1 = 2**

- అ) పొద్దస్తమానం :                      ఆ) అపహాస్యం :

## II. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

(20 మార్కులు)

## 4. క్రింది పద్యాలలో ఒక పద్యానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి.

1 X 5 = 5

ఎంతయు వృద్ధులై తమకు నీ వొకరుండవ తెప్ప గాఁగ న  
త్యంతముదంబునన్ బ్రదుకు తల్లిని దండ్రిని నుజ్జగించి ని  
శ్చింతుడవై సదాధ్యయనశీలత వారి యనుజ్ఞ లేక యే  
కాంతమ యెమ్మొయిన్ వెదలితక్కట ! నీవు గరంబు క్రూరతన్.

(లేదా)

పలుచని నీచమానవుఁడు పాటిఁ దలంపక నిష్ఠురోక్తులం  
బలుకుచునుండుఁగాని మతిభాసురుఁడైన గుణ ప్రపూర్ణుఁ డ  
ప్పలుకులఁ బల్కబోవఁడు నిబద్ధిగ నెట్లన వెల్లికుండ దాఁ  
దొలఁకుచు నుండుఁగాని మఱి దొల్కునె నిండుఘటంబు భాస్కరా !

## 5. క్రింది అపరిచిత పద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వాక్యరూపంలో సమాధానాలు రాయండి. 5 X 1 = 5

మాటకు ప్రాణము సత్యము  
కోటకు ప్రాణంబు సుభటకోటి ధరిత్రిన్  
బోటికి ప్రాణము మానము  
చీటికి ప్రాణంబు వ్రాలు సిద్ధము సుమతీ !

ప్రశ్నలు :

- మాటకు ప్రాణము ఏది ?
- సుభటకోటి ధరిత్రి దేనికి ప్రాణము ?
- బోటికి ప్రాణము ఏది ?
- ఈ సంతకము దేనికి ప్రాణము ?
- ఈ పద్యం ఏ శతకం లోనిది ?

## 6. క్రింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వాక్యరూపంలో సమాధానాలు రాయండి. 5 X 1 = 5

తెలుగు సాహిత్యం అత్యంత పురాతనమైంది. వేయి సంవత్సరాలకు పైగా ఘనచరిత్ర మన సాహిత్య సంపదకు ఉంది. ఎందరో రాజులు తెలుగు సాహిత్యాన్ని పోషించారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తెలుగు సాహిత్యానికి చేసిన సేవ అమూల్యమైనది. రాయల కాలంలో తెలుగు సాహిత్యం సుసంపన్నమైంది. రాయలకాలం తెలుగు సాహిత్యానికి స్వర్ణయుగం. రాయలు “ఆంధ్ర భోజుడు” అని కీర్తింపబడినాడు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు రచించిన “ఆముక్త మాల్యద” అనే ప్రబంధం అత్యుత్తమ ప్రబంధంగా కీర్తింపబడింది. రాయలు అష్టదిగ్గజ కవులను పోషించారు.

అష్టదిగ్గజ కవులలో అల్లసాని పెద్దన ప్రసిద్ధుడు. పెద్దనకు ‘ఆంధ్రకవితా పితామహుడు’ అనే బిరుదు ఉంది. తెనాలి రామకృష్ణుడు వికటకవిగా ప్రసిద్ధిచెందాడు. తెనాలి రామకృష్ణుడు ‘పాండురంగ మాహాత్మ్యం’ అనే ప్రబంధాన్ని రచించాడు. ధూర్జటి రాయల ఆస్థానంలో ఉండి కూడా రాజునింద చేశాడు. రాయలు “దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స” అని తెలుగును కీర్తించాడు.

ప్రశ్నలు :

- అ) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు రచించిన ప్రబంధం పేరు ఏమిటి ?
- ఆ) ఎవరి కాలంలో తెలుగు సాహిత్యం సుసంపన్నమైంది ?
- ఇ) పెద్దనకు గల బిరుదు ఏమిటి ?
- ఈ) పాండురంగ మాహాత్మ్యం అనే ప్రబంధాన్ని వ్రాసిన కవి ఎవరు ?
- ఉ) రాయల ఆస్థానంలో ఉండి కూడా రాజనింద చేసిన కవి ఎవరు ?

7. క్రింది రామాయణంలోని వాక్యాలను చదవండి. కథానుగుణంగా ఆ వాక్యాలు ఏ కాండకు సంబంధించినవో గుర్తించి, ఆ కాండల పేర్లు వ్రాయండి. 5 X 1 = 5

- అ) విశ్వామిత్రుడు రామలక్ష్మణులకు బల, అతిబల అనే మంత్రాలను ఉపదేశించాడు.
- ఆ) శ్రీరాముడు యుద్ధ రంగంలో బ్రహ్మాస్త్రంతో రావణుని సంహరించాడు.
- ఇ) లంకను కాల్చిన హనుమంతుడు సముద్రంలో తోకను చల్లార్చుకున్నాడు.
- ఈ) భరతుడు రాముని పాదుకలను తీసుకొని నందిగ్రామం చేరాడు.
- ఉ) మారీచుడు బంగారు జింకగా మారి శ్రీరాముని ఆశ్రమ ప్రాంతంలో తిరుగుతున్నాడు.

### విభాగం - II

#### III. వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత

(38 మార్కులు)

- అ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు వాక్యములు మించకుండా లఘు సమాధానాలు వ్రాయండి. 9 X 2 = 18
- 8. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గారి కవి పరిచయం వ్రాయండి.
- 9. మూలింటి చంద్రకళ గారిని గురించి వ్రాయండి.
- 10. 'శతకం' అనే అనే ప్రక్రియను వివరించండి.
- 11. 'కథ' అనే ప్రక్రియను వివరించండి.
- 12. బాల్యవివాహాల వల్ల కలిగే నష్టాలను వ్రాయండి.
- 13. వక్త ఎప్పుడు అపహాస్యం పాలవుతాడు ?
- 14. రావణుని పాత్ర స్వభావాన్ని గురించి వ్రాయండి.
- 15. 'అన్నా ! ఈ దైన్యాన్ని వదులు, అదే మనకు మేలు చేస్తుంది' అని పలికిన లక్ష్మణుని మాటలను బట్టి మీరు ఏమి గ్రహించారు?
- 16. అంగద రాయబార వృత్తాంతాన్ని వివరించండి.
- అ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యములు మించకుండా వ్యాసరూప సమాధానాలు వ్రాయండి. 4 X 5 = 20
- 17. అనుచరులు ఎన్ని రకాలుగా ఉంటారు ? వారి స్వభావాలను విశ్లేషించండి.

---

(లేదా)

“ప్రత్యక్ష దైవాల పాఠం సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో వ్రాయండి.

18. ఎల్లవృక్కు రచయిత్రకి గల అనుబంధం గురించి వ్రాయండి.

(లేదా)

“సూక్తి సుధ” పాఠం ద్వారా మీరు గ్రహించిన విలువలను సొంతమాటల్లో వ్రాయండి.

19. వాల్మీకి మహర్షి శ్రీమద్రామాయణ రచనకు శ్రీకారం చుట్టిన విధానాన్ని వివరించండి.

(లేదా)

శ్రీరామచంద్రుని గుణగణాలను సొంతమాటల్లో వ్రాయండి.

20. స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సందర్భంగా మిమ్మల్ని ఉపన్యాసం ఇవ్వమన అడిగారు. ఆ ఉపన్యాస ప్రతిని ఎలా సిద్ధం చేస్తారో రాయండి.

(లేదా)

మీకు నచ్చిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడిని ప్రశంసిస్తూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

